

RAADSVOORSTEL

DATUM 22 september 2026
DOCUMENTNUMMER 26.0001501
PROCESNUMMER ZK26001314
PORTEFEUILLEHOUDER P. van Maaren
PROGRAMMA 1. Dienstverlening en bestuur
ONDERWERP RV Besluit ter beschikkingstelling locatie voor kleinschalige opvang asielzoekers (KSO)

AANLEIDING Sinds 1 februari 2024 is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) van kracht. Deze wet verplicht alle gemeenten in Nederland om opvangplekken voor asielzoekers te realiseren, met als doel de opvang landelijk beter en eerlijker te verdelen en structureel voldoende opvangcapaciteit te organiseren. Op basis van het geldende verdeelbesluit d.d. 20 december 2024 dient de gemeente Koggenland zorg te dragen voor de realisatie van 149 opvangplekken voor asielzoekers.

Uw raad heeft het college eind 2024 kaders meegegeven waarbinnen invulling moet worden gegeven aan deze wettelijke opvangtaak: een kleinschalige opvang, bedoeld voor de wettelijke opgave van 149 asielzoekers, voor een periode van maximaal vijf jaar en op één locatie binnen de gemeente. Daarbij heeft uw raad het college verzocht om, in volgorde van voorkeur, twee locaties te onderzoeken als mogelijke locatie voor een kleinschalige asielopvang (KSO). Het college heeft deze door uw raad gestelde kaders gehanteerd bij het uitvoeren van het locatieonderzoek en bij de uitwerking van dit voorstel, en geeft daarmee invulling aan de opdracht die uw raad heeft meegegeven. Uit dit onderzoek is de locatie aan de Julianastraat 33 in Avenhorn naar voren gekomen als de meest geschikte locatie voor een KSO. Deze locatie past binnen de gestelde kaders, gelet op kleinschaligheid, de maximale omvang (149 opvangplekken) en de maximale duur (vijf jaar).

Met dit raadsvoorstel legt het college de uitkomsten van het uitgevoerde onderzoek en de beoogde locatie definitief ter besluitvorming voor aan uw raad.

KADER

- ✓ *Spreidingswet*: het college is op grond van de Spreidingswet en het daarop gebaseerde verdeelbesluit verplicht om voor de minimale duur van vijf jaar een locatie aan het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) ter beschikking te stellen voor asielopvang.
- ✓ *Verdeelbesluit van 20 december 2024*: Koggenlandse opgave van 149 reguliere asielopvangplekken. Het Rijk stelt naar verwachting later dit jaar een geactualiseerd verdeelbesluit vast. Mocht het nieuwe verdeelbesluit tot een wijziging van de opgave voor Koggenland leiden, dan informeert het college uw raad daarover, en wordt bezien of en in hoeverre dit gevolgen heeft voor (een verlaging van) de omvang van de locatie. Een eventuele verhoging van de taakstelling van de gemeente Koggenland leidt niet tot een verhoging van de omvang van de locatie.
- ✓ *Gemeentewet*
- ✓ *Omgevingswet*
- ✓ *Raadsbesluiten van 8 april 2024, 8 en 21 oktober 2024 en 2 december 2024*: eerder door de raad vastgestelde kaders voor de invulling van de wettelijke opvangtaak: kleinschaligheid, bedoeld voor de wettelijke opgave (149 asielzoekers), maximaal vijf jaar en concentratie op één locatie in Koggenland.

- WIJ STELLEN VOOR
1. geen wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van:
 - a. de locatie aan de Julianastraat 33, 1633 JL te Avenhorn, kadastraal bekend onder sectie Q en met nummer 417 (hierna: de locatie), ter beschikking te stellen aan het COA voor het realiseren van een kleinschalige opvanglocatie, voor maximaal de wettelijke opgave zoals vastgesteld in het verdeelbesluit d.d. 20 december 2024, en voor de exploitatieduur van maximaal vijf (5) jaar;
 - b. in te stemmen met de bestuursovereenkomst, de huurovereenkomst en het omgevingsplan;
 - c. uit te spreken dat de locatie, na afloop van de onder besluitpunt 1a genoemde termijn, de bestemming 'Groenvoorziening' of 'Sport' dient te krijgen.
 2. het college op te dragen:
 - a. de verdere uitvoering van de Spreidingswet voor deze locatie, inclusief de af te sluiten overeenkomsten en het te doorlopen vergunningverleningstraject, in lijn met dit besluit ter hand te nemen, en hierover langs de reguliere weg verantwoording af te leggen aan de raad;
 - b. ter zake besluitpunt 1c de daarvoor benodigde omgevingsplanprocedure op te starten in 2027 en uiterlijk 30 september 2032 te hebben afgerond;
 - c. de inrichting van de locatie in overleg met omwonenden en andere betrokkenen te laten plaatsvinden.

BEOOGD RESULTAAT Met dit besluit geeft de gemeente Koggenland op een verantwoorde wijze invulling aan haar wettelijke taak om asielzoekers op te vangen, en levert de gemeente haar bijdrage aan een landelijk evenwichtige verdeling van opvangcapaciteit. Door te kiezen voor één kleinschalige locatie, met een heldere begrenzing in aantal (149 asielzoekers) en exploitatieduur (vijf jaar), ontstaat een overzichtelijke opvang die goed te organiseren en te begeleiden is voor het COA, de gemeente en andere betrokken hulp- en zorginstanties, en die ook voor de omgeving - omwonenden en voorzieningen - overzichtelijk blijft.

Beoogd wordt dat asielzoekers gedurende hun verblijf op een veilige en menswaardige manier worden opgevangen, en dat er vanaf het begin een goede verbinding wordt opgebouwd met de omgeving. Er is een luisterend oor voor omwonenden en belanghebbenden, hun signalen worden serieus genomen en veiligheidsaspecten worden structureel geborgd in de overeenkomsten met het COA en het omgevingsplan. Na afloop van de opvangperiode krijgt de locatie een nieuwe, bij (de ontwikkeling van) de omgeving passende, bestemming (groenvoorzieningen of sport), zodat de tijdelijkheid van de voorziening ook in de praktijk geborgd is.

ONDERBOUWING Ad 1. Geen wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van de ter beschikking te stellen locatie aan het COA, de overeenkomsten en het omgevingsplan en de toekomstige bestemming van de locatie

Wensen en bedenkingen

Gelet op de aard en het financiële en maatschappelijke belang van dit besluit, wordt uw raad op grond van artikel 169, vierde lid, van de Gemeentewet in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van de onder 1 genoemde besluitpunten. Deze werkwijze waarborgt dat uw raad, binnen de bevoegdheidsverdeling van de Spreidingswet, volwaardig bij de besluitvorming wordt betrokken.

Locatie aan de Julianastraat 33

Bij besluit van 2 december 2024 heeft uw raad - onder geheimhouding - het college de volgende kaders meegegeven ter uitvoering van de Spreidingswet:

1. De raad verzoekt het college om de mogelijkheden voor de realisatie van een kleinschalige opvangvoorziening voor asielzoekers op één locatie in de gemeente te onderzoeken;
2. De omvang van deze kleinschalige opvangvoorziening is minimaal de wettelijke opgave van de gemeente Koggenland ter zake de opvang van asielzoekers; en
3. De raad wijst locatie De Braken (Obdam) als eerste locatie aan voor nader onderzoek op geschiktheid, haalbaarheid en draagvlak. Als deze locatie niet geschikt of haalbaar blijkt, wordt locatie Julianstraat (Avenhorn) nader onderzocht.

Het college geeft met dit raadsvoorstel invulling aan de eerdergenoemde opdracht en de kaders die uw raad heeft meegegeven. Eerst heeft het college locatie De Braken onderzocht. Uit dit onderzoek volgde de conclusie dat deze locatie niet geschikt is voor een kleinschalige invulling. Vervolgens is locatie Julianstraat onderzocht. Deze locatie is naar voren gekomen als de meest geschikte locatie voor een KSO. Locatie Julianstraat past - mede gezien haar ligging, beschikbaarheid en geschiktheid - binnen de gestelde kaders van kleinschaligheid, omvang (149 opvangplekken) en maximale duur (vijf jaar).

Opheffing geheimhouding

Op het raadsbesluit van 2 december 2024 is geheimhouding opgelegd, tot het moment waarop het college een principebesluit heeft genomen over de beoogde voorkeurslocatie voor asielopvang. Het college en uw raad hebben er indertijd voor gekozen om geheimhouding op te leggen, mede vanwege het stadium van het locatieonderzoek waarin de gemeente zich op dat moment bevond. Bij het bepalen van een geschikte locatie voor asielopvang staat zorgvuldigheid voorop. Dat vraagt tijd en ruimte voor een volledige afweging, waarin ook de eventuele belangen van betrokken derde partijen nadrukkelijk zijn meegewogen. Met het besluit van 22 september 2026 heeft het college het hiervoor genoemde principebesluit genomen. Daarmee is voldaan aan de voorwaarde uit het raadsbesluit van 2 december 2024, en vervalt per 22 september 2026 de eerder opgelegde geheimhouding van rechtswege.

Bestuursovereenkomst, huurovereenkomst en omgevingsplan

De bestuursovereenkomst en de huurovereenkomst dienen voor een zorgvuldige, financiële en juridische borging van de afspraken tussen de gemeente en het COA ter uitvoering van de Spreidingswet. De bestuursovereenkomst is rond. Alleen de huurovereenkomst op één punt na nog niet; alleen de huurprijs moet nog worden vastgesteld, waarbij wordt uitgegaan van een marktconforme prijs passend bij het gebruik van de locatie. Zodra overeenstemming is bereikt over de huurprijs, ontvangt uw raad de aangepaste huurovereenkomst. Het college gaat tot ondertekening van de bestuurs- en huurovereenkomst over na instemming van uw raad op 16 november 2026. Het omgevingsplan regelt de inpassing van de tijdelijke opvangfunctie op de beoogde locatie. In dit plan is nadrukkelijk ruimte voor inbreng van omwonenden en betrokkenen, zodat signalen en aandachtspunten vanuit de omgeving kunnen worden meegenomen.

Herbestemming na afloop van de opvangperiode

Door nu al uit te spreken welke bestemming de locatie na afloop van de opvangperiode dient te krijgen, geeft uw raad een duidelijk perspectief aan omwonenden en belanghebbenden over de tijdelijkheid van de voorziening. Dit voorkomt onduidelijkheid over een eventuele verlenging of een langere invulling, en vormt ook de basis voor de omgevingsplanprocedure die nodig is om de locatie na afloop van de opvangperiode een andere bestemming te geven.

Ad 2. Het college opdracht te geven tot uitvoering van de Spreidingswet, omgevingsplanwijziging en participatie

Uitvoering en verantwoording door het college

Na de locatiekeuze volgt een aantal noodzakelijke vervolgstappen om de opvanglocatie daadwerkelijk te realiseren. Deze uitvoeringsstappen liggen in het verlengde van het onderhavige besluit. Op grond artikel 7, eerste lid, van de Spreidingswet draagt het college zorg voor ter beschikking aan het COA van een locatie, alsook voor de verlening van de voor ingebruikneming van de opvangvoorziening noodzakelijke gemeentelijke vergunningen. De uitvoering van de Spreidingswet, inclusief de bijbehorende vergunningprocedure, behoort aldus tot de bevoegdheid van het college. Er is hiervoor dan ook geen (apart) raadsbesluit/-advies nodig. Wel hecht het college eraan uw raad goed geïnformeerd te houden en in positie te brengen om zijn kaderstellende en controlerende rol te vervullen. Dit gebeurt langs de reguliere weg, op geëigende momenten in het proces (bijvoorbeeld bij belangrijke mijlpalen zoals start van de vergunningprocedure, uitkomst van participatie of aanvang van de bouw/inrichting wordt de raad geïnformeerd over de voortgang).

Omgevingsplanprocedure

Voor de periode ná de opvanglocatie sluit de voorgestelde groen- of sportbestemming goed aan bij het huidige gebruik, alsook bij de groene en sportieve functie van de directe omgeving, nu en ook in het kader van de toekomstige ontwikkeling van Avenhorn-West. Hiervoor is een aanpassing van het omgevingsplan noodzakelijk. Er is daarbij niet gekozen voor een bestemming als 'maatschappelijk' of 'recreatie', omdat deze bestemming doorgaans breder inzetbaar dan een groen- of sportbestemming. Dit kan de indruk wekken dat de locatie (meer) structureel beschikbaar blijft voor maatschappelijke of verblijfsgerelateerde functies, hetgeen op gespannen voet staat met de eerder door uw raad uitgesproken wens dat de opvang op deze locatie een tijdelijk karakter heeft. Een groen- of sportbestemming sluit het gebruik van de locatie met een maatschappelijke of verblijfsgerelateerde functie nadrukkelijker uit en biedt daarmee een steviger juridisch-planologisch kader om de tijdelijkheid van de opvang - met een startmoment en een uiterlijk vatststellingsmoment - te borgen.

Betrekken omwonenden en betrokkenen bij de inrichting van de locatie

Voor wat betreft het informatie- en communicatietraject wordt verwezen naar de paragraaf 'Informatie en communicatie'.

De inrichting van de locatie raakt direct de leefomgeving van omwonenden en andere betrokkenen. Om die reden worden zij actief betrokken bij de nadere uitwerking van de inrichting van de locatie. Dit krijgt vorm via informatiebijeenkomsten, inloopavonden en/of andere participatievormen, waarbij input wordt opgehaald over bijvoorbeeld inrichting, verkeersveiligheid, groen en gebruiksmogelijkheden. De resultaten van dit participatietraject

worden, voor zover mogelijk en passend binnen de kaders van het besluit van uw raad, meegenomen in de definitieve inrichting van de locatie.

KANTTEKENINGEN

- Wijziging verdeelbesluit: het Rijk stelt later dit jaar naar verwachting een geactualiseerd verdeelbesluit vast. Een gewijzigde opgave voor Koggenland kan gevolgen hebben voor de omvang van deze locatie; voorgesteld wordt - onder verwijzing naar de paragraaf 'Kader' - om uw raad hierover separaat te informeren, zodra hierover meer bekend is.
- Juridische procedures: tegen de te verlenen omgevingsvergunning staan reguliere rechtsbeschermingsmogelijkheden open. Belanghebbenden kunnen bezwaar maken bij het college en vervolgens eventueel beroep instellen bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het indienen van bezwaar of beroep heeft geen schorsende werking. Dit betekent dat de vergunning, zodra deze is verleend, direct in werking treedt en het COA op basis daarvan uitvoering kan geven aan het voorgenomen besluit, ook als er bezwaar of beroep is ingesteld. Belanghebbenden kunnen wel de voorzieningenrechter verzoeken om een voorlopige voorziening te treffen. Als dit verzoek wordt toegewezen, wordt de werking van de vergunning (al dan niet gedeeltelijk) geschorst totdat op het bezwaar of beroep is beslist. Dit kan vertraging van het proces tot gevolg hebben.
- Interbestuurlijk toezicht: met de Spreidingswet hebben gemeenten een wettelijke taak gekregen om asielopvang mogelijk te maken. Met het interbestuurlijk toezicht (IBT) wordt gecontroleerd of gemeenten voldoen aan deze wettelijke taak en wordt door het ministerie van Asiel en Migratie actie ondernomen als een gemeente hier niet aan voldoet. Voor meer informatie over het IBT en de bijbehorende interventieladder wordt verwezen naar de [website](#) van het ministerie. Koggenland voldoet op dit moment nog niet aan de opgave uit de Spreidingswet.

In het kader van het IBT heeft het college op 14 mei 2026 een verantwoordingsbrief aan het ministerie verzonden (zogeheten trede 1). Nadien heeft op 26 augustus 2026 een ambtelijk gesprek plaatsgevonden met het ministerie, in het kader van trede 2 van de interventieladder van IBT. Bij brief van 17 september 2026 is het college uitgenodigd voor een bestuurlijk gesprek (trede 3). Het college komt nog met een reactie op deze brief.

FINANCIËN

Aan de realisatie van de kleinschalige opvanglocatie zijn voor de gemeente kosten verbonden voor onder meer de voorbereiding van de besluitvorming over de locatie, de uitvoering van het informatie- en communicatietraject, de omgevingsplanprocedure en vergunningverlening. Zodra de opvanglocatie is gerealiseerd, zijn er ook kosten voor onder meer wegbeheer en onderhoud rondom de locatie. Deze kosten zijn deels incidenteel en deels structureel.

De uitvoering van de wettelijke opvangtaak wordt door het Rijk vanuit de Spreidingswet financieel ondersteund, onder meer via de COA-bekostiging van de opvang zelf en de van toepassing zijnde gemeentelijke vergoedingsregelingen. Ook zijn er incidentele middelen beschikbaar vanuit het Rijk en de provincie, bijvoorbeeld via subsidies en decentralisatie-uitkeringen. Verder ontvangt de gemeente een nog nader over een te komen huurprijs voor het perceel aan de Julianastraat van het COA. Uitgangspunt is dat de asielopvang gedurende de gehele looptijd kostenneutraal is voor de gemeente. De huurprijs is marktconform. De huuropbrengst wordt gereserveerd en kan worden ingezet voor de kosten van het project Asiel.

**ALTERNATIEVE
MOGELIJKHEDEN** Het college heeft met dit voorstel uitvoering gegaan aan de kaders uit het raadsbesluit van 2 december 2024. Een alternatieve invulling ligt daarom niet voor. Mede gezien de positie van de gemeente op de interventieladder van het IBT hecht het college eraan binnen de door uw raad vastgestelde kaders te blijven handelen en voortvarend uitvoering te geven aan dit voorstel.

**PACT VAN
WESTFRIESLAND
COMMUNICATIE** N.v.t.
Uw raad hecht sterk aan een zorgvuldig informatie- en communicatietraject. Dit traject voorziet in persoonlijke en duidelijke communicatie met direct omwonenden en andere betrokkenen.

Nadat het college op 22 september 2026 een principebesluit heeft genomen, heeft het college uw raad, direct omwonenden en andere betrokkenen persoonlijk per brief over de locatie geïnformeerd. De overige inwoners van Koggenland zijn via de reguliere communicatiekanalen geïnformeerd over het asieltraject. De communicatie gaat uit van feitelijkheid, tijdigheid en begrijpelijkheid, met ruime mogelijkheden voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties - onder meer via een informatiemarkt - om vragen te stellen en eventuele zorgen te uiten voordat en nadat de definitieve besluitvorming over de locatie door uw raad plaatsvindt.

Ook wordt voorafgaand aan de realisatie van de locatie een wijkschouw georganiseerd, waarbij direct omwonenden actief worden betrokken. Tijdens deze schouw lopen bewoners samen met onder meer vertegenwoordigers van de gemeente en het COA de locatie en de directe omgeving door. De wijkschouw is erop gericht het gesprek met de omgeving zo goed mogelijk te faciliteren. Door gezamenlijk de locatie te bezoeken, ontstaat een gedeeld beeld van de situatie, kunnen bewoners hun lokale kennis direct inbrengen en worden eventuele zorgen in een vroeg stadium van het proces signaleerd. De uitkomsten van de wijkschouw worden zo veel als mogelijk meegenomen in de uitwerking van de locatie.

Tot slot acht het college het van belang dat de besluitvorming over deze locatie transparant en openbaar plaatsvindt. Dit voorstel en de bijbehorende stukken worden dan ook, met uitzondering van de toepassing van eventuele weigeringsgronden op grond van de Wet open overheid (Woo), openbaar gemaakt en zijn raadpleegbaar via onze website (www.koggenland.nl/asielopvang).

VERVOLG Onderstaande planning is indicatief en kan wijzigen als gevolg van onder bijvoorbeeld de uitkomsten van de raadsbehandeling en de omgevingsplanprocedure:

Fase	Actie	Periode (indicatief)
1	Collegebesluit	22 september 2026
2	Informatiemarkt	6, 7 en 8 oktober 2026
3	Raadsbehandeling	16 november 2026
4	Ondertekening definitieve bestuursovereenkomst en huurovereenkomst met COA	Na 16 november 2026
5	Start procedure vergunningverlening	Na

		16 november 2026
6	Inrichting en bouwrijp maken locatie	Na 16 november 2026
7	Beoogde ingebruikname KSO	Uiterlijk 30 september 2027
8	Uiterlijke einddatum opvang (max. 5 jaar na ingebruikname) en herbestemming	Uiterlijk 30 september 2032

- BIJLAGEN
1. Bestuursovereenkomst
 2. Huurovereenkomst
 3. Omgevingsplan

Datum college: 22 september 2026

Burgemeester en wethouders van Koggenland.